

Mirjana Urban *

ISSN 0469 - 6255
(160-161)

Razgovor u povodu: GOSPOĐA SOFIJA GALOV, KUMA "OLUJE" A conversation on a special occasion: MRS SOFIJA GALOV, WHO CHRISTENED "OLUJA"

UDK 82 - 32

Osvrt
Rewiev

Atlantska plovidba Dubrovnik ide u red naših najvećih i najuspješnijih brodara. Njezina trgovačka flota bila je stalno zaposlena i onda kad je rat u Dubrovniku blokirao, onemogućavao i uništavao naše živote i sveukupno gospodarstvo. Za svoje zasluge tijekom Domovinskog rata, a uz Dan Županije dubrovačko-neretvanske, dodijeljeno joj je priznanje, posebice za organiziranu dopremu humanitarne pomoći Gradu.

I danas, dok Dubrovnik, pretežito orijentiran na pomorstvo i turizam, strpljivo očekuje najavljenju gospodarsku oluju, koja bi svojim ozračjem bar okrnula njegovo izranjeno i djelomično uništeno gospodarstvo, ovaj brodar u *domaćem brodogradilištu* gradi novu jedinicu svoje trgovačke flote. Brod je dužine 187,63 m, širine, 30,8 m i visine 15,45 m; gaza

od 10,80 m, nosivosti od 41.600 TDW i brzine od 14,5 čvorova.

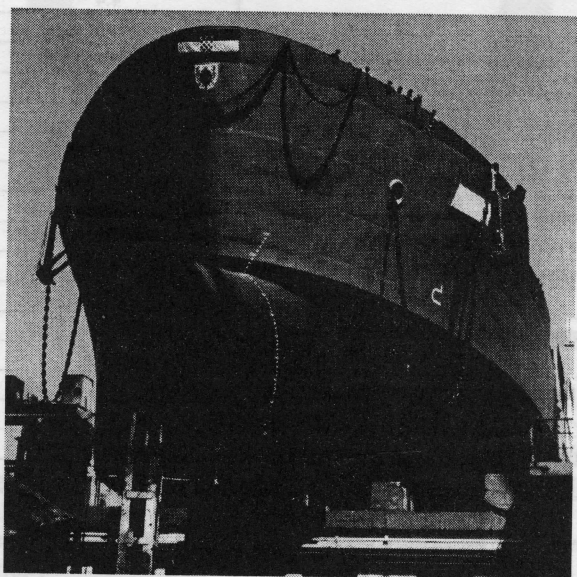
Porinuču novog broda, prema riječima kapetana Ante Jerkovića, predsjednika Uprave Atlantske plovidbe d.d., najsretniji je trenutak u poslovanju svakog brodar. Taj trenutak, 20. travnja o.g., Atlantska plovidba željela je podijeliti s mnogim odličnicima iz političkog i društvenog života Dubrovnika i onima koji su pomogli u njegovoj realizaciji. Ono što je povod mom pisanju je činjenica da je taj *svoj najsretniji trenutak* naš brodar odlučio podijeliti i s roditeljima poginulih hrvatskih vitezova. Zato je kuma "Oluji", brodu u imenu kojega ima toliko simbolike, bila gospođa **Sofija Galov, majka** jednog od *Njih*, koji su za hrvatsku domovinu dali svoje živote.

Nikša Galov, mladi pomorski časnik, poginuo je 5. listopada 1991. na vrltima podno Osojnika u samo praskozorje rata u Dubrovniku.

- **Gospođu Galov, 20. travnja o.g. simboličnim presijecanjem, s navoza ste splitskog brodogradilišta** otposlali u Kaštelanski zaljev najnoviji brod Atlantske plovidbe Dubrovnik. Bili ste kumom ovom objektu tako važnom za dubrovačko, ali i za hrvatsko gospodarstvo. Dali ste mu ime "Oluja".

Iznimna je čast biti kumom jednom ovakvom brodu, prvom domaćem brodu građenom u domaćem brodogradilištu u slobodnoj i neovisnoj hrvatskoj državi. Što je, zapravo, bila nakana Atlantske plovidbe kad Vam je povjerila ovu zadaću? Kakvi su Vaši dojmovi s ceremonije porinuća "Oluje" u more?

Sama ceremonija porinuća broda "Oluja" bila je nešto što se pamti i moram priznati da je moje uzbuđenje bilo veliko. Doček u splitskom brodogradilištu bio je srdačan i osjećala sam da je nazočnima drago što je majka palog branitelja kuma brodu. Trenutak presijecanja konopa i porinuču "Oluje", iako svečan, za mene je bio i iznimno težak. Tako sam tada poželjela da moj Nikša zaplovi na tom brodu... na "Oluji". Ali on više nikada neće ploviti na brodovima, koje je tako volio. Mislim da mi je on dao snagu da čitavu ceremoniju oko porinuća broda preživim i ne zaplačem.

Slika 1. Motorni brod "OLUJA", nosivosti 41600 t, pred porinuču (snimio Nikša Karković)
Figure 1. Motor vessel "Oluja" (DWT 41 600) before being launched (photo by Nikša Karković)

*Mirjana Urban, dipl. oec. i dipl. bibliotekar
Ravnateljica Dubrovačkih knjižnica, Dubrovnik

Za uspomenu sam dobila i sjekiricu, nalik onoj s kojom sam presjekla konop.

Prethodno su me organizatori upozorili koliko je bitno da se boca šampanjca razbije o trup broda, jer u suprotnom znači nesreću za brod. Zato sam cijelu svoju pozornost usmjerila na presijecanje konopa, pa nisam ni vidjela razbijanje šampanjca.

Brod je lagano klizio s navoza prema Kaštelanskom zaljevu, a ja sam u sebi mislila na sve naše sinove kojih više nema, a koji su zaslužni za naše živote, slobodu i porinuće "Oluje". Znam da je Uprava Atlantske plovodbe mislila upravo na njih kad su me zamolili da budem kuma "Oluji". Željeli su, ukazujući čast kumstva majci palog viteza, pomorca Atlantske plovodbe, čiji je i otac čitav svoj radni vijek odradio kod istog brodarka, zahvalili poginulim braniteljima Grada i Hrvatske, zahvalili svima onima kojih danas nema, ali čije likove nosimo u srcima, mislimo, u molitvama.

- Znam koliko Vam je teško iskazati riječima svoju bol. Znam to i iz osobnog iskustva, jer bol se ne iskazuje, ona se osjeća, trpi i nosi. Ipak, molim Vas da mi pokušate opisati jednu od mnoštva teških ratnih tragedija ovog krvavog i neravnopravnog, ničim izazvanog rata; Vašu osobnu tragediju.

- Teško je o tome pričati. Bol se, kako ste i sami rekli, trpi i nosi. Ja ga tražim pogledom u gomili, otvaram vrata njegove sobe očekujući da ću ga ugledati s gitarom. Volio je glazbu. Volio je društvo. Pjevao je i svirao u zboru mladih sv. Petra na Boninovu.

Nakon završetka srednje pomorske škole i kadeture na brodu "Mljet", upisao je Višu pomorsku školu. Usporedno je radio jer nam nije htio biti na teretu. Diplomirao je u svibnju 1991. i očekivao ukrcaj na brod.

U međuvremenu dogodilo se Borovo Selo, Vukovar..., počeo je rat. Provodio bi sate ispred TV i bjesnio od nemoći. Čim su se počeli osnivati odredi Narodne zaštite (tzv. dragovoljci), javio se u MZ "Gruž" i čekao naoružanje. Molila sam ga da ide na brod, da se nastoji ukrcati, da misli na sebe, ali on bi bi odgovorio: "Mama, kad bi svi bježali, gdje bismo bili?" Tu nisu pomagale majčine suze niti molbe.

Čim je dobio oružje, krenuli su na Bosanku. Tada je još bilo relativno mirno i nadala sam se da će sve proći bez rata, bez boli... Kad je otpočelo granatiranje 1. listopada 1991., bio je na položaju. Ludila sam ne znajući što se događa. Dva dana nije dolazio doma. A kad se je pojavio umoran, nakon neprospavanih noći, samo je rekao da su s Bosanke pošli na Brgat i da je sve u redu.

Tješio me da svaka stota granata ubija i da se njemu neće ništa dogoditi. Tu noć, 3. listopada, prespavao je doma i ujutro krenuo, zadnji put s kućnog praga. Nismo znali kamo niti s kim. Tisuće granata palo je 4. i 5. listopada na Osojnik i okolna brda. Svi smo bili nemirni i zvali se međusobno, jer čitavo naše susjedstvo bilo je u istom vodu: Nikša, Tino, Ivica, Mladen...

Poslijepodne 5. listopada počele su stizati informacije o ranjenim i poginulim. Tko?

Gledali smo se i mislili: NE NAŠ. Čitavu noć i jutro nismo znali što je s Nikšom. Počela sam sumnjati kad su se neki vratili i uklanjali se mom pogledu i mogućim

pitanjima. A onda se na našim vratima pojavio Ivica Obuljen. Sve mi je bilo jasno. Nema više moje sreće, moje radosti, mog sina.

Zahvalna sam Branku i Šimi što su ga i unatoč svim opasnostima i nepristupačnosti terena donijeli s brda. Omogućili su mi da mogu poći na grob, pomoliti se, donijeti cvijeće, isplakati se. Teže je onima koji niti to nisu mogli učiniti. Teško je. U jednom trenu tog 5. listopada nestalo je šest mladića: Nikše, Tina, Željka, Ivica, Mladena i Tonija. U trenu su majke i očevidi ostali bez sinova, djeca bez očeva, supruge bez muževa, sestre bez braće.

Znam da ga svojim suzama ne mogu vratiti, ali moram plakati. Prošlo je pet godina i bol je ista.

U našem stanu nema više one radosti, nema smijeha. Samo su tri tanjura na stolu, četvrto mjesto je prazno. Tako će biti zauvijek.

Jedino vjera u Boga i susret na nebu, daje mi nadu i snage za život.

Slika 2. Gđa Sofija Galov, kuma m/b "OLUJA" prilikom porinuća (snimio Nikša Karković)
Figure 2. Mrs. Sofija Galov, the sponsor of m/v "Oluja" when launching the vessel (photo by Nikša Karković)

Napomena:

Kobilica "Oluje" postavljena je na navoz Brodogradilišta "Split" 4. kolovoza 1995., tj. na dan početka združene akcije Hrvatske vojske i policije pod nazivom "Oluja". Završetak gradnje i isporuka brodarka očekuje se u studenom ove godine (isp. autor.).

Uporedba broda i Place (Straduna)

Dužina je Straduna 290 m, širina cca 10 m, osim krajnjeg zapada i istoka; prosječna visina objekata cca 9 m.*)

*) Podaci preuzeti iz vodiča "PUTNIK", tekst M. Vidoević, Split, 1950.

Tekst preuzet iz časopisa "Dubrave hrid", god III, br. 10/1996. dopuštenjem autorice.